

Da sagde Maria ...

Prædiken på Maria Bebudelsesdag, Løsning og Århus 2004 (LGJ)

Salmer: 363 - 2 - 63 - 89 - 106

Lukasevangeliet 1,46-56

Da sagde Maria: Min sjæl ophøjer Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min frelser! Han har set til sin ringe tjenerinde. For herefter skal alle slægter prise mig salig, thi den Mægtige har gjort store ting mod mig. Helligt er hans navn, og hans barmhjertighed mod dem, der frygter ham, varer i slægt efter slægt. Han har øvet vældige gerninger med sin arm, splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker; han har styrtet de mægtige fra tronen, og han har ophøjet de ringe; sultende har han mættet med gode gaver, og rige har han sendt tomhændet bort. Han har taget sig af sin tjener Israel og husker på sin barmhjertighed som han tilsagde vore fædre - mod Abraham og hans slægt til evig tid. Maria blev hos hende hen ved tre måneder og vendte så hjem.

Når vi er glade, er der altid en årsag. Og når vi giver udtryk for glæde, hænger det meget sammen med, at der er nogen, som vil glæde sig med os. Ellers holder vi hellere glæden for os selv. Sådan er det med Marias lovsang. Den har sin årsag i det store under, at Maria skal være Herrens moder. Og den bryder frem i en bestemt situation. Det antydes med det lille ord ”da”. *Da sagde Maria ...* Indtil *da* havde lovsangen været gemt i hendes hjerte, gemt som en skat, hun bar på, men ikke turde synge om og ikke kunne komme af med. - Gemmer du måske også på en lovsang? Hvis ikke, så er der mulighed for at få en lovsang, når vi lytter til Maria. Hun synger nemlig for os.

Lad os først se, hvad der ligger i det lille ord ”da”. Vi ved, at Maria var en ung pige, en jomfru, måske mellem 15 og 18 år. Hun var trolovet med Josef og stod foran at skulle giftes. Josef og livet med ham var hendes drøm. Men Herren sendte sin engel Gabriel, som forkyndte for Maria, at hun skulle undfange og føde et barn ved Helligånden. Og dette barn skulle være den forjættede frelser, Davids Søn og Guds Søn. Maria blev først forfærdet. Men efter at hun havde lyttet til engels ord, sagde hun tillidsfuldt: ”Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!” Her lå nu årsagen til Marias dybe glæde. - Da englen havde forladt hende, var det store spørgsmål imidlertid, hvordan Josef ville reagere. Menneskeligt set var der grund til at frygte, at han ville vende sig fra hende. Og vi ved fra Matthæusevangeliet, at Josef faktisk overvejede at skille sig fra Maria, da han hørte, at hun ventede et barn. Ikke så mærkeligt, at Maria gemte på sin lovsang. Hvem kan synge i glæde, når man er ved at miste sin kære trolovede? Lovsangen blev gemt.

Som kristne har vi ligesom Maria fået store ting forkyndt ind i vores liv. Jesus er vores frelser. Ved dåben og troen er vi født på ny og lever som Guds børn. Det er en kilde til lovsang. Vi har fået Guds løfter om, at han vil være os nær, sørge for os og føre os til evig salighed. Alt det vil han gøre på grund af Jesus, som er blevet vores frelser. Men vil andre forstå os? Hvad tænker naboen, skolekammeraten og vennen om din tro og kirkegang? Hvad tænker de, når du kæmper for at elske Herren af hele dit hjerte? Hvad siger de til, at du tager den kristne moral alvorligt i forhold til penge, ægteskab og sladder? Og hvordan reagerer de, når du fortæller, at din frelser døde i dit sted?

En kristen kan godt føle sig alene med sin store glæde. Derfor er det heller ikke givet, at vi synger om troen og frelsen i hverdagen. Lovsangen lever til tider i dvale. Den kan have vanskelige kår. Og i menigheden kører det måske mest på rutine. Og glæde og rutine er ikke altid noget godt makkerpar.

Da sagde Maria: Min sjæl ophøjer Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min Frelser. Marias nye situation var, at hun ikke længere befandt sig i Nazareth. Hun var nemlig brudt op og havde skyndt sig til en by i Judæas bjergland. Her boede hendes kære slægtning Elisabeth, som havde det på samme måde som Maria. Elisabeth var blevet gravid i sin alderdom. Hun ventede det barn, som senere blev Johannes Døber. Elisabeth og hendes mand, Zakarias vidste gennem åbenbaring fra Helligånden, at Maria skulle føde Guds egen Søn, frelseren. Maria befandt sig nu hos mennesker, som uden videre forstod hendes glæde. Det var hendes nye situation. Og det var her, lovsangen brød frem. Elisabeth havde mødt hende med denne hilsen: *Velsignet er du blandt kvinder, og velsignet dit livs frugt! Hvordan kan det forundes mig, at min Herres mor kommer til mig?* (1,42-43). Det gjorde godt langt ind i den unge piges hjerte og sjæl. Her var ingen mistillid eller forbehold, men åbne arme, som tog imod hende. Nu kunne hjertet komme af med den indeklemte glæde.

På samme måde har vi brug for at være sammen med andre kristne, der tror, som vi tror, håber, som vi håber, og venter sig alt godt af Herren, ligesom vi venter os alt godt af Herren. Når vi er sammen med vore ”tros-slægtninge”, møder vi forståelse, og takken får nye vinger. Det er ikke det samme som at blive klappet på ryggen. Det er derimod at dele evangeliet fra Gud med hinanden i troens fællesskab. Hvor godt og stort at være sammen med to mennesker, som anser dåb og genfødsel for den største gave i livet. Hvor godt og herligt at gå til alters og bagefter kunne give knus eller med hånd ønske hinanden til lykke med nadverens velsignelse. Tænk, at Herren er os nær med sit legeme og blod. Jeg hører Herren til. Jeg er hans barn. Han har velsignet os og elsker os. Da bryder lovsangen ud: ”O Jesus, søde Jesus, dig, ske hjertens tak evindeligt, som med dit legeme og dit blod, så kærlig mig bespise lod” (DS 430 v1).

Marias og Elisabeths indbyrdes møde er et forbillede for os, når vi mødes med hinanden i menigheden. En ung kvinde møder en gammel kvinde, og en stor lovsang fylder det lille hus i Judas bjergland. Kristne mødes i en lille menighed, deler troen med hinanden, hører Guds ord og går til nadver, og salmesangen bliver stærk.

Marias lovsang virker velkendt. Hun priser Gud med ord fra Salmernes Bog i Bibelen. Dem havde hun sunget og lært udenad som barn. Nu blev disse gamle salmer nye. Kristus, Guds Søn, fyldte dem med sig selv. Hun takker først, fordi Gud vil have med hende at gøre og har set til hende. Hun siger: *Gud har set til sin ringe tjenerinde. For herefter skal alle slægter prise mig salig, thi den Mægtige har gjort store ting mod mig.* Selv om mange vil foragte hende, fordi hun er blevet gravid udenfor ægteskab, så ved hun, at de senere vil prise hende salig, når de lærer det barn at kende, som hun skal være mor for.

- Vi må også takke Gud, at han overhovedet vil have med os at gøre. Herren har også set i nåde til os. Han har forbarmet sig og ladet sin Søn blive menneske, for at han kunne tage sig af os i vores nød, redde os fra vore synder, fra dommen og døden. Og selv om vantro mennesker måske ryster på hovedet af os nu, vil de prise Gud, når de selv lærer Frelseren at kende.

Dernæst synger Maria om Guds væsen: *Helligt er hans navn, og hans barmhjertighed mod dem, der frygter ham, varer i slægt efter slægt.* Hun priser Gud for hans hellighed og barmhjertighed. Gud er hellig. Det betyder, at han er adskilt fra al synd og modstår al kærlighedsløshed og ugudelighed.

- Vi må – som Maria – frygte for Guds hellighed. Men samtidig er han barmhjertig. Han er jo selv blevet menneske, undfanget ved Helligånden og født af jomfru Maria. Det er stort, at Guds hellighed og barmhjertighed findes hos ham med fuld styrke. Gud er den hellige og barmhjertige. Når vi erkender det, skabes den forunderlige forening af gudsfrygt og tillid i vore hjerter.

For det tredje synger Maria om Guds gerninger i historien og i det enkelte menneskes hjerte: *Han har øvet vældige gerninger med sin arm, splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker; ... Han har taget sig af sin tjener Israel og husker på sin barmhjertighed.* Lovsangen fører os tilbage i Guds frelseshistorie. Vi tænker på Noas frelse fra syndfloden, Josefs frelse fra fængslet og israelitternes udfrielse fra Egypten. Og vi tænker på alt det, Jesus har forkyndt og gjort for os og for alle. Vi tænker på hans stedfortrædende lidelse og død og hans sejr påskemorgen. Men Maria går videre i sin tak. Hun priser Herren, fordi han rammer hovmodet og kaster de stolte til jorden. Lovsangen er skarp. Hun ved, at rige mennesker sendes tomhændede bort. Det synger hun om. Og på bundlinjen står dette ene store ord: barmhjertighed, Guds barmhjertighed. Sådan baner Gud sig vej ind i vores hårde og stolte hjerter, styrter os om og gør os afhængige af hans nåde og barmhjertighed.

Marias sidste sangstrofe lyder sådan: ... *som han tilsagde vore fædre - mod Abraham og hans slægt til evig tid.* Hun ved, at hendes sang er sand, fordi Gud har tilsagt hendes fædre alt det, hun synger om. Nu er det gået i opfyldelse. Profeternes ord om at sende Kristus til os mennesker, er på vej til at gå i opfyldelse. Hun bærer Guds Søn i sit moderliv. Det er sandt. - De salmer, vi synger i menigheden, har samme baggrund. Vi synger, fordi det er sandt, at Gud er vor frelser. Vi synger sange om Guds hellighed og barmhjertighed, sange om Guds gerninger i historien og i menneskers liv og hjerter, sange, som er fyldt med bibelsk indhold og visdom fra Gud. Der er mange af dem i vores salmebog. De bedste er ofte gamle og slidte. Men de bliver levende og nye gennem Marias lovsang. Hendes lovsang hjælper os til på ny at bede og synge dem af hjertet til Guds ære og pris.

Efter tre måneder i Elisabeths og Zakarias' hjem vendte Maria atter tilbage til Nazareth. Guds løfter havde bundfældet sig i hendes hjerte og havde gjort hende stærk. Sådan styrker Guds også os og udruster os til at leve i hverdagen. Han vil styrke os gennem troens fællesskab i vores menighed. Derfor må vi – som Maria – hen i Guds hus om søndagen og synge med. Og han sender os tilbage til hverdagen med ny frimodighed. Det give Gud os alle ved Jesus Kristus, vor Herre. *Amen.*